

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési díjak:

egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.

Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtából és támlappal együtt 8 frt.

Nyitlto: soronként 30 kr.
többzöri hirdetésnél kedvezmények nyujtatnak.

A lap asellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmertetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Helyi érdek.

A helyi érdekek buzgó ápolása az, a mi minden fejlődő városban a legfontosabb és a legszükségesebb, különösen vidéken, hova a kormány és társadalom istápoló keze nem ér annyira és annyszor, mint a fővárosba. Az önmagára való utalság tudásában tehát indokolt és érthető, ha a lokalpatriotizmus, néha szertelenül nyilatkozik is meg.

A legkisebb eszköz és alkalom is hoz egy szemernyit a fejlődés alapkövéhez. Nincsenek azonban a helyi érdekek ápolásának, jelentőségének és irányának megállapítása körül határozott és céltudatos elvek. Sok helyt nyilvánul a nyárspolgári kicsinyes fölfogás, az mely csak a mai, a rögtöni eredmények után tör, de szem elől téveszti a harmónikus fejlődés távolabbi néző követelményeit.

Kétségkívül, hogy az ő természetes arányaiban városunk további fejlődésének ugyanaz a motora, a mi nagy arányban Budapestből várásolt világvárost, hogy oda összpontosítottak mindent, a mit csak lehetett.

Mit értünk mi az alatt, a midőn a céltudatos elvek s törekvések jelentőségét hangsúlyozzuk? A dolgokat nem lehet egymástól elkülöníteni s nem szabad pillanatnyi eredményeket és sikereket hajhászni s a távolabbi célokat szem elől téveszteni. Az élet mutatja, hogy intézményeink csak együttesen hatnak s igen ritka eset az, midőn egyes intézmények önmagukban külön-külön is indokul szerepelnek fejlődésünkben. S nem lehet pontossággal meghatározni, melyik üdvösebb és melyik nem?

Vannak szigoruan helyi intézményeink, melyek mégis nagy behatással vannak az idegenekre, s vannak olyanok, melyeknek a helybeliekre való különös előnyeit feltüntetni alig lehet, de azért jelentőségük mégis igen nagy.

Igy például pénzintézeteink lokális természetűek, de azért nagy vonzó erővel bírnak a közeli vidékre, mint azt mindenki tapasztalhatja.

Iskoláinknak is meg van többé-kevésbé ez az idegen vonzása.

Kellene azonban jelentősebb gyár-
ipar és kereskedelem.

Az ilyesmi hat, átmegy a közvéleménybe s köztudatba, ezek összeségében van a város jelentősége.

Mindazt tehát, a mi bármely irányban ezeket emeli, gyarapítja, szívesen kell nemcsak fogadnunk, hanem megnyerésén fáradoznunk is. Így a hivatalok csekély számszerű előny mellett nagy jelentőségűek, mert enél a dolognál az előny nem éppen a számszerű eredményekben áll, hanem a város jelentőségének, vonzásának fokozásában, azon az elmébe beható, a gondolkodást irányító erkölcsi hatásban, melyet kalmár szellemmel nem lehet aprópénzre felváltani, abban, mely e város népének szaporodására, forgalmának emelésére s így kereseti s a fogyasztási viszonyok javulására kihat.

A szociális élet alapos megfigyelői ezen jelenségeket ismerik, okait s eredményeit megállapítják, de a nyárspolgári észjárás, mely csupán a napi eredményeket lesi nagy mohósággal, érzéketlen a dolgok magasabb szempontból való jelentősége iránt. Ide fölemelkedni nem bír, elég tágas látó-

köre nincs s így a jelenségek egymásra való hatásait, kiható eredményeit fölfogni nem képes. Nekik minden frázis, a mi a napi kalmárszellem fogékonysági határvonalán kívül esik, a minek garasos eredményei nem nyomban mutatkoznak.

Nagy hiba volna, ha közvéleményünk e szellem hatása alatt állana, de van reményünk, hogy a közintézmények s városunk fejlődésének jelentősége iránt való érzék lassan-lassan nálunk is kifejlődik s az avult nézetek embereikkel együtt lomtárba kerülnek, a hová valók.

—o.

Gazdasági közlemények.

A mesterséges trágyafélék utóhatása.

A mesterséges trágyafélékkel végzett gyakorlati irányu trágyázási kísérletek célja kinyomozni azt, hogy jövedelmező-e a trágyafélék alkalmazása az illető gazdaságban. A jövedelmezőség megállapításánál a legtöbb gazda oly módon jár el, hogy a tapasztalt terméstartékértékéből levonja a trágyázás költségeit s a fennmaradó összeget tekinti tiszta jövedelemnek. Ez a számítás azonban igen sok esetben hibás, mert a műtrágya hatása nemcsak egy, de két-három évre is kiterjed, s így utóhatását is figyelembe kell venni, hogy jövedelmezősége pontosan megállapítható legyen.

Az eddigi kísérletek bizonyítják, hogy csak a chilisáétrom és kénsavas ammóniak hatása terjed csupán egy évre. Ellenben a többi trágyák, nevezetesen a foszfor és kálium trágyák hatása több évre terjed.

A kísérleti állomás az 1894. év őszén szuperfoszfátot talajokra vonatkozólag kérte be 1896-ban az adatokat, azok utó-

hatását bírálendő meg. Beérkezett 26 kísérletezőtől adat; a 26 kísérlet közül 14 esetben következett őszi után kalászos. A 14 eset közül 2 esetben absolute semmi utóhatás sem mutatkozott; 4 esetben csekély terméstarték mutatkozott, 9 esetben azonban 50—534 kg. terméstarték mutatkozott. Összevetve most már a második év terméstartékát az első év terméstartékával, kitűnik, hogy a mely esetben az első évben volt nagy a terméstarték, a második évben a miniumra redukálódott az, ellenben minél csekélyebb volt a terméstarték az első évben, annál jelentékenyebb a második évben, a mely kísérleti eredmény nagy horderejű dolog, hogy a mennyiben biztosít bennünket arról, hogy a mennyiben szárazság miatt az elhíntett szuperfoszfát az első évben nem adja meg a kellő terméstartékot, megfogja adni a második évben.

Igen jelentékeny volt továbbá a szuperfoszfát utóhatása burgonyánál, a hol egy esetben 2833 kg. volt a terméstarték. Egyéb növényeknél is mindenütt mutatkozott terméstarték, ezekről azonban oly kis számu adattal rendelkezik az állomás, melyekből végérvényes következtetést alig lehet vonni, úgy látszik azonban, hogy a tengerinél semminemű műtrágyával terméstartékot nem lehet eredményezni.

A rétrágyázási kísérletek utóhatását figyelembe véve, kimondja az állomás, hogy a Thomassalak alkalmazása első sorban az agyagtalajú réteken lehet igen jövedelmező. A káli foszfát utóhatása is oly jelentékeny volt, hogy a második év terméstartéke az első év deficitjét jövedelemmé változtatta. Bizonyos, hogy úgy a Thomassalak mint a kálifoszfát utóhatása legalább két évre terjed. A kísérletekből kitűnik továbbá az is, hogy a tözeges réteken a műtrágyák alkalmazása célszerű, úgy a termés mennyisége, de kivált annak minőségére való tekintettel.

A szőlőtrágyázási kísérletek utóhatását illetőleg kitűnik:

1) hogy az agyagtalajokon a műtrágya hatása nem mutatkozik oly álta-

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Anyai szív.

— Halottak napjára. —

A sófalvi temetőben
Van egy régi sirhalom,
Elküldöm a lelkem ahhoz
Ezen a bús, szent napon.

A fejfája rég kidőlt már,
Virág rajta nem terem,
Hulló levél — borús ősszel
Borítja be csendesen.

Mért kerülöd azt a sirt el,
Virágosztó szép tavasz?
Egy nemes szív a lakója, —
Édes anyám sirja az!

Mily igaz volt! Milyen hű volt!
Egy egész szent szeretet!
Az ilyen szív, hiszem, érzem,
Még a sirban sem feled!

Menj, keresd fel azt a sirt ott,
Lelkem, könnyű szárnyakon,
Most, mikor az emlékezet
Minden érzést gyászba von.

Menj, borulj rá arr' a sirra
Ontsd rá minden fényedet, —

Ragyogjanak ezüst színben
A ráhullott levelek!

Mert felsir egy kérdés onnan,
Minden hangja csupa kin:
Merre éltek? Hogyan vagytok?
Ó, én édes fiam!

Felelj neki biztatólag,
Beszélj hozzá szeliden,
Tán szavadra az az áldott
Anyai szív megpihen! . . .

Farkas Sándor.

Temetők pillangója.

Irta: Guy de Maupassant.

Az öt jóbarát befejezte az ebédet. Öt világi a javából, érett és gazdag; három közülök nős, kettő pedig aglegény. Összejöttek minden hónapban egyszer, hogy felrisszítsék ifjúkori élményeiket, ebéd után kezdték s hajnali két óra-
kor még mindenkinek volt mondanivalója. Mivel jó barátok maradtak, s olyan igen jól értették egymást: talán ezek voltak életük legszebb éjszakái. Csevegtek össze-vissza mindarról, ami Páris foglalkoztatta, vagy amin Páris mulatott. Mint a legtöbb salonban divat, ők is azon kezdték a beszélgetést, amit a reggeli lapokban olvastak. A legvidámabb Joseph de Bardonn volt közöttük, aglegény, aki értette a módját, hogy lehet

végigélvezni a párisi életet a legtökéletesebben és a legfantasztikusabb formákban. Nem volt rué a szó rossz értelmében, csak szeretett élni; jókedvű volt és fiatal — mert hisz alig lehetett negyven éves. Világi volt, de blazirtság nélkül, ha nem is mély, de művelt lélek, aki sokat tud, bár nem képzett, aki könnyű felfogású, eleven eszü, de egy csöppet sem komoly. Megfigyeléseit, kalandjait kellemes adomákba gyúrta, amelyek mulatságosak voltak, de filozófiai tartalmuk is volt; úgy, hogy Joseph de Bardonn nagy intelligenciáját méltán dicsérték mindentől.

Ő volt minden ilyen ebédén a főmesemondó. Volt mindig „valami” je. Számítottak történetre, amelyet elmondott minden különös felszólítás nélkül.

Szivarozva, pezsgős pohár mellett, térdével az asztalkához támaszkodva, kissé elbágyadva a szivarfüsttől, amely a meleg kávé aromájával kellemesen vegyült, egész otthonosan érezte magát, mint bizonyos teremtések bizonyos pillanatokban bizonyos helyeken, mint az apáca a kolostor kápolnájában, vagy az aranyhal üvegtartójában.

Két-három szippantást huzott szivarjából, azután így kezdte meséjét:

— Nemrégiben különös kalandon mentem keresztül . . .

Mind közbekiáltott:

— Meséld el! Meséld el!

Mire így folytatta:

— Szívesen. Hisz tudjátok, milyen örömet csavargok mindig Páris utcáin. Ahogy a ritkaságyűjtő a kirakatok kin-

cseit nézi, úgy gyönyörködöm a jelene-
tekben, amelyek körülöttem lejátszódnak és az emberekben, akik mellettem futkosnak. Tehát szeptember közepe táján, egy ragyogó őszi napon, ebéd után elmentem hazulról, anélkül, hogy tudtam volna hová? Ilyenkor rendszeren az a szándékunk, hogy egy szép nőhöz megyünk látogatába. Az ember válogat saját szépség-galériájában, képzeletben összehasonlítja bájaikat, azután úgy dönt, hogy mégis odamegy, ahova szíve aznap leginkább huzza. Hanem amikor a nap olyan tisztán süt, a levegő pedig olyan langyos, rendszeren elveszti az ember kedvét attól, hogy látogatába menjen.

A nap tisztán sütött, a levegő pedig langyos vala; szivarra gyújtottam s gondolatok nélkül csavarogtam a külső boulevardokon. Bolyongásom közben támadt hirtelen az az ötletem, hogy a Montmartre-temetőbe megyek.

Nagyon szeretem a temetőket. Megnyugtatólag hatnak rám s melankoliával töltik el lelkemet; amire néha nagy szükségem van. Aztán pedig — künn is vannak jó barátaink, akiket az ember már idefönn nem látogathat meg. Így a Montmartre-temetőn egy régi szerelmem pihen, bájos kis asszonyka, akinek emléke szomoruvá tesz, akit szivemből sajnállok — s a részvétre a legkülömbözőbb okaim vannak. Odamegyek tehát sirjához álmodni . . . Számára mindennek vége.

Azután szeretem a temetőket, mivel olyan csodamód benépesedett óriási városok. Gondolatok csak arra, hány halott van azon a kis helyen; egész gene-

lánosan és szembeötlően, mint a homoktalajokon.

2) Hogy a foszfor, nitrogén és kálium trágyával a homoki szőlők termése jelentősen fokozható, anélkül, hogy a must cukortartalma lényeges változást szenvedne.

3) Hogy a foszfor és kálium trágya hatása a második évre is kiterjed és ha e salétrom trágyát megismételjük, a termés akárhányszor nagyobb, mint az előző évben.

Rozs és burgonya trágyázási kísérletek.

Ismeretes dolog, hogy az őszi gabona termését az egymagában alkalmazott foszfor trágya sokszor igen jelentősen képes fokozni, különösen akkor, ha a talaj nem tartozik a tipikus homoktalajok közé, sem nem nagyon tőzeges, hanem akár istálló trágyázás, akár pillangós virágnak termesztése folytán elegendő nitrogént tartalmaz. A rozs biztosabban és nagyobb mértékben szokta a mondott esetekben a foszfor trágyát meghálálni a buzánál is, miként azt a magyar-óvári növénytermelési kísérleti állomás eddigi kísérletei bizonyítják.

Az 1896. évben szuperfoszfáttal rozs alá, csak kevés helyen eszközöltetett kísérlet, az is többnyire homoktalajon. Ezen kísérletekből kitűnik első sorban, hogy a szuperfoszfát nemcsak a mag, de többnyire a szalmatermés is jelentősen fokozza. 20 kísérlet közül 13 esetben volt nagyobb a szalmatermés és pedig 2 esetben 1—3 kereszttel, 3 esetben 3—4, 4 esetben 6—10 kereszttel, 2 esetben 2—3 mázsával, 1 esetben 4—5 mázsával volt több a szalma, a mely körülmény világosan megcáfolja azon hitet, hogy a szuperfoszfát csak a szem termését fokozza. A szemtermés nem számítva az 50 kgmon aluli terméstöbbletet, 18 kísérlet közül 11 esetben volt jelentősen nagyobb, 50—100 kg. között volt a terméstöbblet 4 esetben, 100—200 kg. között 4 esetben, 200 felül 3 esetben, a legnagyobb terméstöbblet pedig 536 kg. volt, a mely körülmény azt bizonyítja, hogy míg homoktalajokon és a szuperfoszfátnak egymagában való alkalmazása megfelelő lehet.

A szuperfoszfát és káinit együttesen alkalmazva, vagyis a káli foszfát trágya a szalmatermést szintén a legtöbb esetben fokozta, a szemtermést azonban 20 eset közül csak 8 esetben fokozta jelentősen, miért is az állomás véleménye szerint a kálfoszfát alkalmazásától csak az esetben várható siker, ha a zöldtrágyázással kombináltatik.

Igen érdekesek továbbá a burgonyával végzett műtrágyázási kísérletek. E fejezet elején az állomás megjegyzi, hogy az országban a burgonya átlag termések sokkal csekélyebbek, mint a mekkorák hazai viszonyainak között lehetnének. A esekélyátlag termések okai: a degenerált vetőgumó, a talajok tápanyag szegénysége és a hiányos művelés, s hogy a

burgonyaféleség változtatásával, az eddigi degenerált burgonyának jobbal való helyettesítésével, a termések tetemesen fokozhatók.

Az alábbi burgonyatermelési kísérletek középkötött talajon oly módon végeztek, hogy az első parcella trágyázatlanul maradt, a 2-ik kapott 100 kg. szuperfoszfátot, a 3-ik 100 kg. szuperfoszfátot és 40 kg. chilisalétromot.

A beérkezett jelentések közül 20 kísérlet adata volt felhasználható. Ezek közül a szuperfoszfát 13 esetben fokozta a terméstöbbletet 96—1986 kgrammal.

A szuperfoszfát és chilisalétrommal trágyázott parcellán 20 közül 16 esetben szolgáltattak 67—2893 kg. terméstöbbletet, tehát a chilisalétrom jelentékeny mérvben hozzá járul a terméstöbblet fokozásához. Annak dacára ott, a hol a friss istállótrágyába vetik a burgonyát, jövedelmezőbb lesz kat. holdanként 125—150 kg. szuperfoszfátot egymagában elszóratni.

Kötött talajon szintén több irányban végeztetett termelési kísérlet.

Itt a szuperfoszfát egymagában alkalmazva 19 eset közül 15-ben fokozta a termést 134—1738 kgrammal.

Szuperfoszfát és chilisalétrommal is ellátott tábla 24 eset közül 24 esetben fokozta a termést, csupán egyszer 1 métermázsán alul.

A szuperfoszfát káli trágyával alkalmazva 20 kísérlet közül 19 esetben fokozta a termést 134—6214 kgrammal.

Ezen adatokból tehát kitűnik az, hogy a használt műtrágyák mindegyike fokozta a termést, bár a talaj és egyéb helyi viszonyokhoz mérten különbözőleg. Az eredmények annyira összefüggők, hogy egyik trágyázási módnak sem nyújtható előny, miért is csak az adott viszonyok között eszközözendő kísérletekkel lehetséges megállapítani, hogy melyik trágyázási mód a legjobb.

A Nagy Lexikon XV. kötete.

(Simor-kódex — Tearózsza.)

Kapuzárás előtt áll a nagy mű, a legnagyobb magyar irodalmi vállalkozás: a Pallas Nagy Lexikonának utolsó kötetének megjelenése.

Mikor körülbelül öt esztendővel ezelőtt, 1892. november 18-án, napvilágot látott e nagyszabású munka első kötete, körülállottak az újszülött csecsemőt az irodalom- és tudománykedvelők, és kezdtek az ő jövődó sorsát találgatni. Mert bár örömmel látta a magyar kultúra minden igaz barátja az alapvető munka megindulását, amelynek szükségét már évtizedek óta érezte a magyar tudományosság, mégis sokan valának a Tamások és kételkedők, akik — az addigi kísérletek nem éppen biztató, sőt sok tekintetben

elszomorító eredménye alapján — aggodva néztek az érdekes, de mérések tetsző vállalkozás jövődjébe. Voltak, akik nem bíztak a nagyközönség pártfogásában; voltak, akik kételkedtek a dolgozótársak kitartásában, és voltak, akik egyáltalában, a mi viszonyainkhoz képest, anyagi tekintetben tartották túlságosan merészek e vállalkozást.

Nos, ez aggodalmak egyike sem teljesült! A nagyközönség mindjárt a munka megindulásakor szeretettel és lelkesedéssel karolta föl annak ügyét; a tudomány és irodalom munkásai megmutatták, hogy tudnak éveken át fáradhatatlanul és kitartással dolgozni, ha igazán érdemes és nagy cél eléréséről van szó; az a körülmény pedig, hogy a Pallas Nagy Lexikona ma már sok ezer példányban forog közökben, fényesen bizonyítja, hogy immár a mi viszonyaink is megérették bármily nagyszabású irodalmi vállalkozás megbírására, csak szolgálja az igazán a nemzet érdekeit.

Valahányszor ennek a nagy munkának egy-egy kötete megjelent, az egész magyar sajtó osztatlan örömmel és elismeréssel fogadta azt, mint egy-egy erősségét a magyar közművelődésnek, mint egy-egy védőpajzsot az idegen kultúra káros és elnemzetietlenítő befolyása ellen.

Igy fogta fel a sajtó a Nagy Lexikon hatását és hivatását és ebben a felfogásban osztozott a közönség is. Ez tette lehetővé, hogy az óriási munka — aránylag rövid idő alatt — immár befejezése előtt áll és hogy tizenöt hatalmas kötete sorakozik immár — igaz öröme és gyönyörűségére minden magyar szívnek és magyar elmének — könyvtárainkban egymás mellé.

A most megjelent XV. kötet méltó társa idősebb testvéreinek. Hatvanegy és fél iven, 975 sűrűn nyomtatott, kéthasbos oldalon, a Simor-kódex — Tearózsza címszók közé eső anyagot (hat-hétezer címszót) öleli föl. A szöveget 165 ábra díszíti és magyarázza; a remek kivitelű képmellékletek száma pedig 47, ezek közt 4 színnyomat, 15 térkép és 4 városi tervrajz. Különösen kiemelendők a Spektrálanalízis, Szarvasmarhák, Szembajok és Szobamadarak címszók gyönyörű színes képmellékletei. Igen érdekes és szép a Tára címszónál a Magas-Tátra lát képe a Tengerszem-csucsról, amely Petrik Lajos tanár fényképe után készült és 67 hegy-csúcst mutatja be, magasságuk megjelölésével. Csatolva van a cikkhez a Tátra térképe is.

Mint az egész munkán végig, úgy természetesen ebben a kötetben is a magyar dolgokra van a főszólag fektetve, első kötelességünk és haladásunk első föltétele lévén saját hazánk és állapotaink igaz képét ismerni. Kiváló helyet foglalnak el ennél fogva ebben a kötetben is a Magyarország földrajzát és történetét tárgyaló cikkek. Kilenc vármegye: Somogy, Sopron, Szabolcs, Szatmár, Szeben, Szepes, Szerém, Szilágys és Szolnok-Doboka vármegyék rövid, de kimerítő földrajzi és történeti monográfiája van meg

ebben a kötetben, a legkiválóbb szakírók tollából. Mellékelve van minden egyes vármegye leírásához a megyének gyönyörű kivitelű, pontos térképe.

Nagy gondot fordít a Lexikon Magyarország városainak földrajzi és történeti ismertetésére is; így ebben a kötetben is a legterjedelmesebb és legérdekesebb cikkek egyike Szeged város ismertetése, Reizner János szegedi muzeumi és könyvtár-igazgató dolgozata. Mellékelve van a cikkhez Szeged város tervrajza s a szöveget a szegedi vár XVI. századbéli képe, a Dugonics-szobor s a város nevezetesebb középületeinek képei díszítik. Szeged tervrajzán kívül közli ez a kötet Sopron és Szabadka városok tervrajzait, valamint a megyék és nevezetesebb városok ismertetésénél azok czimerét is.

A Magyarország történetét tárgyaló számos cikk közül különösen kiemelendő az 1848—49-iki Szabadságharcnak nagy alapossággal és hazafias hévvel megírt története, Marczali Henrikől. Ide vágnak történeti nevezetességek nagyjaink és jelesein kimerítő életrajzai is, így a Szécsenyi Istváné (Dézsi Lajostól), Szemere Bertalané és Miklóse (Tóth Lőrincztől), Szapolyai János királyé (Szádeczky Lajostól) stb. A jelenkor történetére vetnek világot ma élő kitünőségeink életrajzai: Széll Kálmáné, Szilágyi Dezsőé, stb. Végül ide tartoznak Magyarország nevezetesebb családjainak ismertetései is.

De szeretettel és gondosan ismerteti a Lexikon Magyarországnak nemcsak történetét és földrajzi viszonyait, hanem a tudománynak, az irodalomnak, a művészeteknek, a közgazdaságnak, a kereskedelemnek és iparnak, szóval a nemzeti munkásságnak minden mezejét és mindazokat, akik e mezők egyikén vagy másikon kimagásodtak. Minden egyes cikke nemcsak tanulságos, hanem élvezetes olvasmány is és laikusnak is könnyen érthető. Nem utolsó érdeme, hogy pazarul ellátja, különösen a fontosabb és terjedelmesebb cikkeket magyarázó ábrákkal és képmellékletekkel. Igen szépek pl. a Sirályok, Struc-madarak, Szarvasmarhák, Szarvasok, Szarvorrúak, Szilfa, Szitakötők stb. cikkek képmellékletei. A Színház cikknek két képmelléklete van, az egyik a budapesti operaházat, a másik a Vigaszínházat és a külföld több színházát mutatja be. Érdekesebb és tanulságosak azok a képmellékletek is, amelyek a Siskák, Sörgyártás, Szerszámok, Szerszámgyépek, Szilur szisztéma, Szivargyártás, Szivattyúk, Szőlőnemesítés és Szőlőművelés című, terjedelmes és alapos tudással megírt cikkekhöz vannak csatolva.

Hogy mily gondot fordít a Lexikon a hazai viszonyok ismertetése mellett a külföldre is, azt eléggé bizonyítja, ha felsoroljuk itt e kötetnek külföldi vonatkozású mellékleteit; ezek: Spanyolország és Portugália, Svájc, Svéd-Norvégország, Szerbia és Montenegró, Szibéria térképei és Szent-Pétervár tervrajza. Tüzetesen és kimerítően tárgyalja a Lexikon mindezen országok és minden nagyobb külföldi vá-

ráció párisi, akik örökké ott laktak, troglodyták, kis odúkba zárva, amelyeket egy széles kő takar, vagy egy kereszt jelöl: míg az élőknek annyi hely kell s az emberek akkora lármát csapnak! A buták! Lekötik figyelmemet az érdekes sирemlékek is. Így a Cavaignak emléke — anélkül, hogy a kettőt összehasonlítani akarnám — Jean Guyon mesterművére emlékeztet: Louis de Brézé alakjára a roueni földalatti kápolnában; megtalálható benne, uraim, mindaz a művészet, amit modernnek és realiztikusnak neveznek. Baudin sirja is egyik nevezetessége a Montmartre-nak. Grandiózus! Azután Murger emléke, amelyen egy sárga immortel-koszorút láttam. Vajjon kitől kapta? Talán az utolsó grisette-től, aki most szobalány valahol a környéken? Rendkívül szép emlék, de elhanyagolják s az enyészet kikezdi. Oh Murger, az ifjúság költője!

Beléptem tehát a temetőbe s nyomban elfogott a szomorúság, az a fajtája a bánatnak, amely nem okoz fájdalmat s erre a gondolatra készítt: „Bizonyos, hogy vannak a földön vidámabb helyek is, de végre elég messze vagy még attól“ . . .

Azután poétikussá teszi az egyedül-létet az ősz, az a langyos nedvesség, a melyen áthatol a fonnyadt levelek nehéz illata s a nap elfáradt, gyöngye, vértelen sugara. Így elviselhetőbb az enyészet tudata, amely az örök nyugalom helyén szétárad.

Lassu léptekben mentem végig a gyalogösvényen a sírok között, ahol a szomszédok nem örülhetnek többé a jó szomszédságnak, nem ülhetnek össze s

nem olvashatják az újságokat. Elolvastam egy pár sírfeliratot. Ez például a legjobb szórakozások egyike. Soha nem mulattott úgy Labiche vagy Meilhac, mint e kőbe vésett prózai sírányokos komikuma. Paul de Kock se írt olyan kacagtató könyveket, mint e márványkövek és keresztetek, amelyeken a halottak rokonai kiöntik szívük egész tartalmát, gyászukat, kívánságaikat a másvilágra, reményüket a viszontlátásra — oh a hencegők!

Legjobban szeretem a félreeső sírokat felkeresni, a temető legszélső negyedét, ahol régi halottak pihennek a hatalmas ciprusfák alatt s ahol nemsokára újak fognak pihenni, ha ledöntik a holtakból élősködő régi fákat, hogy az új halottak kis márványemlékei számára hely legyen.

Igy bolyongtam egy darab ideig a sok sírok között s már-már unatkozni kezdtem, amikor eszembe jutott, hogy jó volna kis barátnőm hantját felkeresni s az emlékezés kegyeltes adóját ott leróni. A szívem kissé nehéz volt, amikor sírjához értem. Szegény kis kedvesem! Olyan bájos volt, olyan szerelmes, olyan fehér és olyan friss . . . most pedig . . . ha az ember felnyitná a márványfödelet!

A vasrácsra támaszkodva, elstutogtam neki szomorúságomat, amit bizonyosan nem hallott s épp távozófélben voltam, a mikor észrevettem egy feketeruhás hölgyet talpig gyászban, aki a szomszédos sír felett térdelt. Fátyola hátra volt vetve, úgy hogy látni lehetett csinos szőke fejcskáját. Haja homloka köré volt fonva s arca — mintha a hajjalhasadás volna a hajfürtök éjféketesége alatt. Maradtam.

Nagy szomorúsága lehetett. Kezébe temette arcát s mereven maga elé tekintett, mint egy mozdulatlan szobor. Elmélyedt fájdalomba s szenvedni látszott, gyötör emlékektől kinezva, miközben lassan pergette le ujját az olvasó gyöngyszemeit. Olyan volt ő is, mint egy halott, aki egy másik halottért imádkozik. Azután hirtelen észrevettem, hogy sir. Elárulta vállának lassu remegése — mint ha szél rázná meg a tölgy koronáját. Előbb halkan zokogott, azután egyre hangosabban; a fájdalom meg-megrágtatta vállát, nyakát pedig összehúzta. Hirtelen leeresztette kezét az arcáról; szeme csupa könny volt s olyan elragadó!

Ugy nézett vele, mintha valami undok lidércnyomástól szabadult volna fel. Észrevettem, hogy megfigyelem s arcát szeméremesen kezeibe temette. Azután ismét zokogott, fejét lassan a márványköré hajtva. Odaszorította homlokát s kibomlott fátyola úgy tapadt a fehér emlékre, mintha a sirt új gyászszal földné. Lehajolt s ajkát odaérintve a kőhöz, mozdulatlanul elterült.

Gyorsan odasieltem hozzá. Megdörzsöltem kezét, szemére leheltem s eközben elolvastam az egyszerű sírfeliratot: „Itt nyugszik Louis-Theodora Carrel, tengerészkapitány, ellenség golyójától találva halt meg Tonkinban Imádkozzatok érte.“

A dátum szerint csak egy pár hónappal ezelőtt halt meg a derék kapitány. Könyörgés meghatva, újra megpróbáltam a nő életre kelteni. Ezuttal sikerrel, mert csakhamar magához tért. Nagyon izgatott voltam — végre se vagyok visszatartva külsejű s a negyven

év felé is csak közeledem — tudtam első pillanatra, hogy szeretetreméltó s hogy halás lesz. Nem csalódtam. Zokogva beszélt el mindent — meg-megszakítva heves kitérésekkel a történetet — a Tonkinban elesett kapitányról, akit a halál egy évi boldog házasság után elragadtott tőle. Szerelemből ment hozzá, árva volt s csak annyi pénzt kapott örökségképpen, amennyi a kaucióhoz elegendő.

Megvizsgáltam s fölemeltem a földről, így szólva hozzá:

— Ne maradjon, jöjjön.

Suttogva válaszolta:

— Jártányi erőm sincs.

— Majd én vezetem.

— Köszönöm uram jószívűségét. Ön is azért jött a temetőbe, hogy halottat sirasson?

— Azért, asszonyom.

— Halottja van.

— Igenis, asszonyom?

— Felesége?

— Nem, barátnőm.

— Oh, az ember szeretheti a barátnőjét, mint a feleségét. A szenvedély nem ismer törvényt.

— Nem asszonyom.

Együtt mentünk el. Rám támaszkodott s csaknem végig a temetőn magam vittem a szegényt. Künt egyszerre elakadt a hangja.

— Azt hiszem, rosszul leszek.

— Talán betérnénk valahová.

— Jó lesz.

Bementünk egy vendéglőbe. A temető körül sok olyan vendéglő van, ahol a halottak barátai és hozzátartozói az átélt izgalmak után magukhoz szoktak térni. A miénk is ilyen volt. Hoztattam

ros viszonyait és történetét, egész a leg-
ujabb eseményekig.
A XV. kötetben feldolgozott renge-
teg anyag e rövid és futólagos ismerte-
tése is igaz és örvendetes tanúságot tesz
arról, hogy a Nagy Lexikon egyre izmo-
sodó erővel halad befejezése felé és im-
már elmondhatjuk róla, hogy busásan be-
váltotta azokat a reményeket, amelyeket
meginduláskor fűztek hozzá.

Iskola felavató ünnep.

A szilágy-nagyfalusi állami iskola
október 28-án tartotta lélekemelő felavató
ünnepét, melyen dr. Petri Mór kir. tan-
felügyelő is jelen volt.
Az ünnep a ref. templomban vette
kezdetét, ahol a nagy közönség és növen-
dékek szívére és lelkére egyaránt fel-
emelő hatást gyakorolt a Kovács Albert
ev. ref. lelkész szép imája.

A templomból a közönség az iskola
izléssel feldiszipített termébe vonult, ahol
a derék tanfelügyelőt a növendékek ne-
vében Elek Ilona szép bokrétaival lepte
meg.

Az iskolai ünnep a „Szózat“ elének-
lésével vette kezdetét, mely után Böckel
Béla dr., gondnoksági elnök tartott tar-
talmas beszédet, s nyomban rá Benedek
Erzsébet szavalta el Boér Miklósnak
egyenesen ez alkalomra irt hatásos kö-
vetkező versét:

Az iskola.

Ó, áldott iskola,
Gyöngyöt termő élet
Melegítő keble,
Virágnak, mesének.
Dalos madár ajka
Falak közt zendülve,
Arany csengő hangja
A szívbe csendülve,
Égre fölrepülve!

Mintha lelke volna
Itt a néma falnak!
Mintha szárnya volna
Kacagásnak, dálnak!
Mintha a sirás is
Gyöngyszemékké válna —
S a harag is csak a
Szívből-szívbe szállna —
S mosoly lenne szárnya.

Ide jövünk rendre
Vágyakozva, félve,
De minden félelem
Szétoszlik itt végre!
Megragadja lelkünk
A szeretet, munka,
Az akarat, tudás —
S virág hull utunkra,
Áldás kél nyomunkba!...

Itt ismerjük meg mi
A jövőt, a multat!
Kik voltak boldogok?
Kik a nyomorultak?

Hogy mit ér az ember,
Ha tudása nincsen?
S hogy csak egy erő van:
A hatalmas Isten —
Szeretet a szívben.

Ó, áldott iskola,
Te vagy a mi várunk,
Erős és hatalmas,
Mitől mindent várunk!
A magyar dicsőség
Fényét uj ezredben,
Nyelvünk diadalmát
Zengő énekekben,
Egy örök életben.

Áldd meg áldó Isten
A mi hajlékunkat!
Egyetlen erőnket,
Egyetlen várunkat!
Fejleszd, virágoztasd,
Tartsd örökké épen,
Hogy a magyar itten
Földbomlásig éljen,
Senkitől se féljen!...

Ezután Elek József igazgató-tanító
olvasta fel az iskola történetét, melyet
nagy gondnal állított össze, felhasználván
minden rendelkezésére álló anyagot.

E tartalmas felolvasás után a Varga
László szavalata következett, mely szin-
tén ez alkalomra Ősi Rom által iratott.

Dr. Petri Mór szívhez és értelemhez
szóló szép beszéde után a lélekemelő ün-
nep — a „Hymnus“ elénekülésével — vé-
get ért.

A gyönyörűen sikerült ünnephez
gratulálhatunk a sz.-nagyfalusi állami is-
kola lelkes tanítóinak s különösen az
ügybuzgó igazgatónak. Tartós benyomást
gyakorolnak az efféle iskolai ünnepek
ugy a közönségre, mint a növendékekre,
különösen ha annak tartalmát — lelket
— adnak a rendező tanítók.

És most már a sz.-nagyfalusi iskola
hivatalosan is át van adva nagy és szép
hivatásának és hogy annak teljesen meg-
feleljen, mi is visszhangoztatjuk azokat a
szép sorokat, melyek az egyik alkalmi
költemény végsoraiban felcsendülnek:

A tudás hajléka,
Legyen most megáldva!
Barna fedelét csak
Fény és áldás járja!
Aki benne tanít,
Aki benne tanul:
Szívében, lelkében
Érezzen magyarul!...

Különfélék.

— **Meghívó.** A szilágy-somlyói Nőegye-
let szegény iskolás gyermekek felruházása
költségeinek fedezésére, 1897. november 6-án,
szombaton, a színház helyiségében program-
mal és táncsal egybekötött fillérestélyt
rendez. Belépő díj egy korona. Kezdete 8 óra-
kor. A nőegylet buffetjében thea sütemény-
nyel lesz kapható és fekete kávé.

— **Színészet.** Deák Péter színtársu-
lata néhány nap óta Zilahon, a timár-

színen tartja előadásait. Mint halljuk, a
jól szervezett színtársulat hozzánk is át
fog jönni néhány előadásra.

— **Művész-estély.** A Lukátsffy Ödön
igazgatása alatt álló sz.-somlyói műkedvelői
zeneegylet 1897. évi november hó 13-án
szombaton, Sz.-Somlyón, a színház helyisé-
gében, hangszerek beszerzésére művész-e-
stélyt rendez. Műsor: I. 1) Induló. „Ham-
burg bleibt Hamburg“ teljes zeukarral. 2)
Dal Aegirhez, irta és zenéjét szerző II. Vil-
mos német császár ő felsége. 3) Keringő.
„Am schöner Rhein gedanke ich dein“ tel-
jes zenekarral. 4) Verő György „Sultán
belépője“, teljes zenekar kíséret mellett
énekli Dratsay Józsefné önnagysága. 5)
Bellini „Alvajáró“ nagy quintett, teljes ze-
nekarral. II. 6) Francia négyes „Szép Ga-
lathea“-ból, teljes zenekarral. 7) Erkel
„Hunyady László“ nyitány, teljes zenekar-
ral. 8) Kuruc nóták, vonós zenekar. 9) Sza-
valat, Farkas Sándor ur által. 10) Tanered,
opera, zongora 4 kézzel. 11) Keringő, „Wein
Weib und Gesang“ Straustól, teljes zene-
karral.

— **Halálozás.** Fábián Géza, kinek
neve a 80-as években sűrűn szerepelt
irodalmi dolgozatai révén a fővárosi la-
pokban is, október 31-én, hosszas szen-
vedés után 35 éves korában elhunyt. Fia
volt a négy éve elhunyt Fábián Dániel
szilágy-csehi ref. lelkésznek, a ki mint
Kézdi-Vásárhely 48-as országgyűlési
képviselője, a nagy idők hősei közé tar-
tozott s mint ilyen, Józsefstadtnak leve-
gőjét szívtá. E kiváló szónoknak, a ki
59 évig töltötte be a ref. lelkészi székét,
geniális talentumát örökölte fia is, kinek
hátramaradt kéziratai, hogy homályba
maradjanak, igazi veszteség lenne.

— **Fényképészet** városunkban. Huszty
fivérek nagy-károlyi jönevű fényképészek
mai számunkban közölt hirdetésére olva-
sóink figyelmét felhívjuk, egyszerűs-
megjegyezzük, hogy f. hó 14. és 15-én a
Jolbej Kristóf udvarán épült műtermükben
fényképezni fognak.

— **Eladó szőlővesszők és almafa cseme-
ték.** A szilágymegyei gazdasági egyesület
zilahi telepéről eladásra kerülnek a folyó
év őszi időszakában a következő fajta szőlő-
vesszők: Ripáriába ojtott idej gyökeres
fásajtású Járdovány, Olasz-Rizling, Chasselas
croquant (fehér), Barbemet franc. Zöld sima
ajtású Olasz-Rizling és Járdovány. York-
madeirában ojtott Járdovány zöldajtás. 1896.
évi gyökeres fásajtású piros Tramiini Chas-
selas croquant, Kadarka, Madelaine és Jár-
dovány. Továbbá gyökeres és sima York-
madeira, sima Riparia Sauvage. A fásajtás
(gyökeres) ára darabonként 12 krajcár, a
zöld ojtású darabonként 8 kr. A gyökeres
York-madeirás darabonként 2 kr., a sima
0.5 kr. A sima Riparia Sauvage darabon-
ként 0.5 krajcár. Ezenkívül kapható 4 éves
téli angol aranyparmin és batul almafa-olt-
vány; ára az I. osztályúnak 20 krajcár, a
II. osztályúnak 15 kr. darabonként. Meg-
rendelés tétel Dózsa Elek titkárnál írás-
ban, Zilahon. A megrendelések kedvező idő-
járás mellett a f. év november havában ki-
adatnak, ellenkező esetben tavasszal, Egye-
sületi tagoknak a f. évi november hó 8-ig

beérkezendő megrendeléseik elsőszögben része-
sülnek, a később érkeztettek csak a beérke-
zés sorrendje szerint vehetők figyelembe. A
vételár az átvételkor készpénzben fizetendő
le ugyancsak Dózsa Elek egyesületi tit-
kárnál.

— **A 10 forinton aluli számlák bélyeg-
mentessége.** Kereskedőinknek és iparosaink-
nak egy, már évek hosszu sora óta nyilvá-
nuló óhaja fog teljesedése menni. Értesü-
lésünk szerint a kereskedelemügyi miniszter
a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a 10
frton aluli s ugy kereskedőinknek, mint
iparosainknak oly sok kellemetlenséget okozó
számlák bélyegmentessége tárgyában még ez
évben rendeletet ad ki.

— **Tűzbe dobattak.** Nagy nézőközön-
sége akadt a fővárosban a mult napokban
egy igen édekes látványosságnak, a mikor
is a IX. kerületi előjáróság által kijelölt
helyen Mauthner Ödön magnagykereskedő,
kir. közjegyző jelenlétében épp ugy mint a
mult év hasonló időszakában az országban
és az osztrák birodalom területén elhelyezett
bizományi magsekreányeiból el nem adott
magvakat égette el. A felhalmozott nagy tö-
megből felcsapó lángok rövid félóra alatt
közjegyzőileg hitelesen megállapított 225.000
csomag konyhakerti és virágmagot 13450
frtnyi értékben emésztettek fel. Nagy elha-
tározás szükséges ahhoz, hogy ily értékű
magvak, melyek legnagyobb részt még ér-
tékesíthetők volnának, de vevőközönséget
nem elégitenék ki oly mértékben, mint
Mauthner-féle magvaktól megszokva vannak,
ezen módon megsemmisíttessenek, másrészt
azonban megnyugtatóan szolgálhat ezen
példa a Mauthner-féle magot vásároló vi-
déli közönségnek, mert teljesen biztos lehet
abban, hogy csakis legutóbbi termésű friss
magot kap, mely mag ugy fajazonosság,
mint hozam tekintetében mindenkor megfe-
lel ama várakozásnak, melyet a kertészkedő
közönség a Mauthner féle magvakhoz jog-
gal fűz.

— **Henneberg-selyem** csakis akkor
valódi, ha közvetlen gyárából rendelik —
fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65
krig méterenként — sima, csikos, kockázott,
mintázott, damasztot s. a. t. (mint egy 240
különböző minőség és 2000 mintázatban
s. a. t.) a megrendelt árukat, postabér és
vámmentesen, házhoz szállítva, va-
lamint mintákat postafordultával
küldenek HENNEBERG G. (os. és k. ud-
vari szállító) selyemgyárát Zürich-
ben. Svájcba címezett levelekre 10 kros, és
levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.
Magyar nyelven irt megrendelések pontosan
elintéztetnek.

Irodalom.

— A Kert, a kertészet összes ágait
magába foglaló kertészeti szaklap a követ-
kező tartalommal jelent meg: Konyhakerté-
szet. Nitz F. M. A zöldségfélék áttekintetése.
Némethy József: A zöldség felszedése és
gondozása. A hagyma telettete. — Gyü-
mölcsész. Angyal Dezső: Sárga mirabella
szilva. Pap Antal: Az alma és körte va-
done termeléséről. Bokor István: Egyet-
mást a körtéről. Bárány Gyula: A téli

egy csésze teát s az élet lassankint vissza-
tért fehér arcára a forró italtól. Ajka kö-
rül könnyű mosoly játszadozott s magá-
ról kezdett beszélni. Olyan nagyon szo-
moru, ha senkinje sincs, akit szerethet,
akiben megbizhat, akit barátul fogadhat.
Fájdalma őszintének látszott s olyan
kellemesen pergett le a szó ajkáról. Alig
lehetett több husz évesnél. Bókjaimat na-
gyon szívesen fogadta. De mulott az idő
s azt az ajánlatot tettem, hogy kocsin la-
kásáig kísérem. Beültünk tehát együtt
egy fiakkerbe s szorosan egymáshoz ta-
padva, a vállam érintette az övét s átfu-
tott rajtam a ruhán át testének melege.
Nincs ennél izgatóbb a világon!

Amikor lakása előtt megállt a hintó,
elhaló hangon suttogetta:

— Nem érzek magamban elég erőt,
hogy a lépcsőkön felvándorogjak. A ne-
gyedik emeleten lakom. Ha már volt
olyan kegyes idáig kísérni, nyujtsa kérem
a karját s vezessen lakásomig.

Szívesen nyujtottam neki karomat.
Lassan, közbe-közbe levegőért kapkodva,
fölért a negyedik emeletre. A küszöbön
igy szólt:

— Lépj be néhány pillanatra, hogy
legalább megköszönjem jószágát.

És én beléptem. Szerény, kissé sze-
gényes volt minden a szobában, de egy-
szerű és csinos berendezés. Leültünk egy
kis pamlagra egymás mellé s ő újra egye-
dülletét panaszkolt el. Csöngetett a szoba-
lányak, hogy valami italt hozzon. De a
szobaleány nem jött. Én örültem ennek,
mert azt gyanítottam, hogy a szobaleány
egyáltalában csak reggel van a lakáson,
mint afféle bejáró takarítónő.
Letette fejéről a kalapját. Igazán

elragadó szépség volt, amikor rám me-
resztette világos, nyílt szemét. Olyan vi-
lágos és olyan nyílt volt ez a szempár,
hogy igazán kísértetbe vitt, a melynek
— nem tudtam ellent állani.

Átfogtam derekát és szemére, amely
hirtelen lezárult, odaleheltem egy csó-
kot... azután még egyet... azután
sokat, nagyon sokat, sőt még annál is
többet.

Összeborzadt karjaim között s elta-
szított egynehányszor magától, mindig
ezt a két szót ismételtette:

— Hagyja azt... hagyja azt...
hagyja azt...

Vajjon hogy értette?... Ilyen al-
kalomkor ennek a két szónak: „hagyja
azt“ legalább is két értelme van. Hogy
elhallgattassam, ajkam lecsuszott szemé-
ről ajakára. Gondolom, ő is így értel-
mezte. Többé nem volt nagyon makacs s
amikor a nagy kitorés után tekintetünk
találkozott, sietve térünk át a derék ton-
kíni kapitány emlékeztére. Azután újra
kitört belőlem a szenvedély.

Még egy óra telt el így enyelgésben.
Azután megkérdeztem tőle:

— Hol ebédel?
— Egy közeli vendéglőben.
— Egész egyedül?
— Természetesen.
— Akar velem ebédelni?
— Hol?
— Egy jó vendéglőben a boulevardon.

Egy kicsit habozott; de én, könyör-
gésre fogtam a dolgot. S a tervembe las-
sanként ő is belenyugodott.

— Csak ne unatkozzán olyan na-
gyon!... sóhajtott. Hanem előbb leve-
tem ezt a szomorú ruhát.

Visszavonult a hálószobájába s egy-
szerű szürke ruhában tért vissza, amely
karcsu testéhez még igazán simult,
mint a fekete. Ez nyilván utcai ruhája.

Ebéd közben nagyon vidám volt. Ivott
pezsgőt, amitől arca kigyuladt s örömmel
fogadta, amikor ebéd után elkísértem —
vissza, lakásába.

Ez a viszony, amely a sirok fölött
szövődött, körülbelül három hétig tartott.
De az ember végre is mindenbe belefá-
rad, kivált az asszonyokba. Elhagytam
azzal az ürügygel, hogy hosszú utra kell
indulnom. Amikor elbucuszam tőle, na-
nyon generozus volt, sőt hálálkodott is.
Ésküvel kellett fogadnom, hogy vissza-
térve, fölkeresem; látszott rajta, hogy
egy kicsit vonzódik is hozzám.

Időközben másokkal kötöttem isme-
retséget s már egy hónap is elmúlt a
bucsu óta, anélkül, hogy vágyat éreztem
volna a viszontlátásra. Hanem elfelejteni
se tudtam... Emlékezete meg-megláto-
gatott, mint valami pszichológiai talány,
egyike azoknak a rejtelmeknek, amelyek-
nek kulcsát olyan nyugtalanul keressük.
Nem tudom miért, de egy nap megszál-
lott a sejtélem, hogy őt megtalálom újra
a Montmartre-ben. Ki is mentem a te-
metőbe.

Sokáig bolyongtam a sirok között, de
nem akadtam élő lényre. A Tonkinban el-
esett kapitány sírján nem térdelt gyászba
borult özvegy s a márványemléken nem
hervadt virág.

De amint a halottak birodalmának
egy másik negyede felé tartok, hirtelen
szembe jő velem a gyalogösvényen egy
férfi, karján egy fekete ruhás hölgygel.
Ah, minő meglepetés! Amikor köze-

lebb jöttem, ráismertem az én özvegyemre.
Ő volt.

Rám nézett, elpirult s amikor mellette
elhaladva, szoknyájához értem, jelt adott
egy pillantással, amely azt jelentette:
„rám ismer!“ de amely inkább látszott
biztatónak: „jér vissza hozzám édes, mi-
előbb“.

A férfi elegáns ur volt, előkelő, sik-
kes, a becsületrend lovagja — körülbe-
lül ötven éves lehetett. És ugy támogatta
a szegény özvegyet, mint egykor én, ami-
kor a temetőből hazakísértem.

Elámultam, elszőrnyűködtem. Vajjon
a nők mely kategóriájába tartozik ez a
hölgy, aki szerelmet vadász a sirokon?
Közönséges rossz leány, vagy szenvedé-
lyes demimonde, aki felhasználja azt a
pillanatot, amikor a férj vagy a szerető
emlékében átöleli feleségét vagy kedve-
sét s fölébred benne a vágy a szeretke-
zésre?

Vajjon egymaga van-e? Vagy társ-
női is vannak? Hivatás-e ez? Annak te-
kintik a temetőt, aminek az utca aszfalt-
ját? Vagy csak épp neki támadt ez az
ötlete? Temetői pillangója! Mily filozó-
fia van abban, kizsákmányolni annak a
szerelemnek a fájdalmát, amely itt a si-
sok világában új lángra lobban.

Csak azt szerettem volna tudni, hogy
aznap, mikor másodszor találkoztam vele,
véletlenül kinek volt az özvegye?

gyümölcs szüretelése. — Díszkertészet. Mare Ferenc: Az anpolna növények sikeres művelése szobában. Mauthner Alfréd: India vagy földieper Fragaria indika. (Ampolna). Farkas Flek: A kerti pázsit vetése és őszi gondozása. M. F.: A hunyorvirág. — Lugas, Teleki János: Európai szőlőtőke az agyagos talajban. — Gép- és eszközlétár. Gömöri: Egy jó gypszedő. — Tárcsa. — Irodalom. — Hírek. — Apró szakközlemények. — Szerkesztő üzenetek. — Színes műmelléklet. Sárga Mirabella szilva. — Fatszetetek.

— A „Vasárnapi Lapok” e heti száma is méltó e kitűnően szerkesztett képes újság jó hírnevéhez. Immár semmi kétségünk abban, hogy a közeledő ujesztendővel méltó helyét foglalja el a művelt családok olvasó asztalán. Most megjelent számának tartalma: Menjünk fel a dombtetőre, költemény, Lauka Gusztáv-tól. — A szakadatlan munka embere (Márkus József, főpolgármester). — Apró igazságok, Salamon Ödön-től — Árulás, elbeszélés, Prem

József-től. — Könyv és mosoly, regény, Benickyné Bajza Lenké-től — A martirok Lazzaroni-tól. — Consummatum est, Roderic-től. — Egy sötét épület emlékezete, Gróf Vay Sándor-tól. — Lőversenyek Boszniaiban, Őszi Kornél-tól. — Cigányszerelem, elbeszélés, Zboray Aladár-tól. — Halottak. (Visszaemlékezés az év halottaira.) — Képtalány. — Megfejtők. — Képeinkhez. Az amugy is bő tartalma laphoz félív melléklet van csatolva, melyen Sántán „Szépség ő felsége” című regényét találja az olvasó, a regényben előforduló hatásos jelenetek pompás illusztrációval. Képei ezenkívül is oly remek kivitelűek, hogy bizony a „Vasárnapi Lapok”-kal e tekintetben sem versenyezhetnek a többi képes újságok. Ajánljuk a „Vasárnapi Lapok”-at olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára 3 óra 2 frt. — Megrendelhető a kiadó „Könyves Kálmán” magyar irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál, Budapest, VIII. Kerepesi-ut 17. sz.

— A „Zenélő Magyarország” zenemű folyóirat november elsei XXI. fü-

zete különösen érdekes és szép zeneműveket hoz. Tartalmazza: I. Angyal Ármánd, „Ne arra, ne pej paripám” magyar dalt. II. Godard K. „Legyező keringő” című díszerét szép salondarabját. III—IV. A budapesti városligeti szinkörben eddig 50 előadást ért „Trilbyk” (Agg-szüzek) bohózatának 2 legkedveltebb zenezámát, u. m. 1) „Az agg-szüzek indulója”, 2) „Pukkadjon meg” kuplét, mindkettő humoros szöveggel. V. Grieg Eduárd „Norvég hazafias dal”-át hegedűre zongorakísérettel. Ily gazdag választékát és a legújabb zeneművek színe-javát találja meg a jó zene iránt érdeklődő közönség a „Zenélő Magyarország” minden füzeteiben. Minden füzet 10—10 oldal zenét ad. Egy-egy füzet ára 22 kr. s előfizetési ára az évost meginduló IV. évnegyednek 6 füzetben 60 oldal zenetartalomnak 1 frt. Előfizetheti a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában Budapest, VI., Csengery-utca 62—a, honnan mutatványszámot bárhová ingyen és bérmentve küldenek.

Szerkesztői üzenetek.

Govrik Sándor urnak. Ér-Körös. F. évi október 25-én lapunk kiadóhivatala címére postautalványon küldött 2 forint rendeltetéséről semmi értesítést nem kaptunk. Más irányú intézkedése hiányában ez összeget a „Szilágy-Somlyó”-ra való előfizetésekként fogjuk javára bevezetni.

G. Diószeghy Mór urnak. Ér-Kávás. Szíves türelmét kérem. Nehány nap alatt kívánsága szerint elintézem. Rendkívüli elfoglaltságom miatt nem válaszolhattam. A költeményt köszönettel vettem. A „Hét” pedig pár nap múlva menni fog.

Dr. K. P. urnak. B-Hunyad. Rövid időn közölni fogjuk.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

A műterem fűtve van!

Legszebb és legolcsóbb

Karácsonyi és ujévi ajándék

egy jól sikerült arckép!

Ilyen természetű képek készíttetnek a

Huszthy Zoltán és fivére cég fényképészeti műtermében

Műterem a Jolbej Kristóf udvarán.

Elvállaltatnak: családi s egyéb csoportok, valamint régi képek másolása egész életnagyságig, tiszta, korhű kivitelben.

Felvételek eszközöltetnek: f. hó 14. és 15. ik napjain.

1896. Első díjjal kitüntetve. 1896.

ELADÓ.

YORK-MADEIRA szőlővessző, filloxerának

ellenálló, tehát ótó alanyul is használható, de ótás nélkül is jó

bort termő sima vessző, 1000 darab ára 10 frt.

Gyökeres York-madeira, 1000 darab ára 20 frt.

EURÓPAI (olasz rizling, erdei, piros bakar, juh fark,

nemes kadarka, szerémi zöld és járdovány vegyesen) peronospóra

ellen ötször permetezett sima szőlővessző, 1000 darab ára 5 frt.

Bölöni Sándornál

Szilágy-Somlyón.

BÖLÖNI SÁNDOR

KÖNYVNYOMDÁJA

SZILÁGY-SOMLYÓN.

Ajánlja a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő betűkészlettel, díszítésekkel és a legújabb szerkezetű GYORSSAJTOVAL ellátott könyvnyomdáját, mindenféle nyomdai munkák gyors, csinos és hibátlan elkészítésére.

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN ÉS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZIT:

TUDOMÁNYOS és SZÉPIRODALMI KÖNYVEKET,

FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, SZÁMLÁKAT, ÁRJEGYZÉKEKET, FALRAGASZOKAT,

BÁLI ÉS LAKODALMI MEGHÍVÓKAT, ELJEGYZÉSI KÁRTVÁKAT,

LEVÉLPAPIROKRA és BORITÉKOKRA CZIMEKET, NÉVJEGYEKET stb.

Hoczkás és sima levélpapírokkal,

boritékok, és mindennemű nyomtatványhoz nagyválasztékú papírkészlettel rendelkezik.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

UGYANITT MEGRENDELHETŐ A

„SZILÁGY-SOMLYÓ”

TÁRSADALMI HETILAP, MELY A MEGYE EGYIK LEGELTERJEDTEBB LAPJA.